

התכנית התלת שנתית לפסיכותרפיה דינאמית

ידיעון שנה "ל תש"פ

תכנית הלימודים לפסיכותרפיה הינה תכנית ותיקה אשר מוכרת ע"י האיגוד הישראלי לפסיכותרפיה. התכנית נבנתה באופן המסרטט ממעוף הציפור את התפתחות החשיבה הפסיכואנליטית – החל מפרויד, דרך קליין, ויניקוט, קוהוט, הזרם הבין אישי ותיאורית החשיבה של ביון. במקביל נלמדים קורסים העוסקים בהתפתחות התיאוריה של הטכניקה. החל מהיבטים הקשורים ב-setting הטיפול, דרך התמקמות המטפל בגישות הטיפוליות השונות, תיאוריות וגישות להתייחסות לקשר הטיפולי ועוד.

חלק נכבד מההכשרה מוקדש לניסיון לתרגם בין התיאוריה לבין הקליניקה. הדבר נעשה הן במבנה הכללי של תכנית הלימודים, המאפשרת סקירה של גישות ופרשנויות שונות של התהליך הטיפולי הדינאמי, דרך ימים מרוכזים העוסקים בהדרכה דידקטית בהתאם לעמדות טיפוליות ספציפיות, או למטופלים בעלי הפרעות מסוימות, והן באמצעות הסמינרים הקליניים ומגוון אנשי הטיפול המשתייכים לסגל בית הספר.

סגל המרצים והמדריכים של בית הספר מושתת על אנשי מקצוע בכירים, מהמובילים בתחום. התלמידים הינם בעלי הכשרה אקדמית וניסיון קליני בתחומים טיפוליים שונים. הלימודים מגוונים מאד ונתמכים בהדרכה בחברותא ובהדרכות אישיות. כל אלה מהווים מעטפת של מרצים, מדריכים ועמיתים המאפשרת חיפוש יצירתי אחר הקול האישי במבנה הרב-קולי, ומהווה מצע להעשרת ההתפתחות ולהמשך גיבוש הזהות המקצועית.

קהל היעד: התכנית מיועדת לבעלי תואר שני (לפחות) במגמה טיפולית במקצועות הבאים: פסיכולוגים (מומחים/מתמחים), פסיכיאטרים (מומחים/מתמחים), עובדים סוציאליים קליניים, מטפלים בהבעה ויצירה, קרימינולוגים קליניים. בעלי ניסיון בעבודה טיפולית בתחום בריאות הנפש, שעברו טיפול נפשי דינאמי (בן שנה לפחות).

מתווה הלימודים:

התכנית כוללת לימודים אקדמיים לצד הכשרה קלינית רציפה בליווי הדרכה אישית. הלימודים האקדמיים, בהיקף כולל של 540 שעות לימוד, מורכבים מקורסים סמסטריאליים, קורסי חובה קצרי מועד, קורסי בחירה קצרי מועד, סדנאות בנושא אתיקה מקצועית וימים קליניים כלל בית ספריים – הכוללים את שלושת השנתונים ואת סגל בית הספר. הכשרה קלינית בהיקף כולל של 360 שעות שנתיות של מתן טיפולים פרטניים ארוכי טווח (לפחות עשרה חודשים) בגישה דינאמית וקבלת הדרכה אישית בהיקף כולל של 120 שעות.

הלימודים מתקיימים בימי שישי בין השעות 8:30 – 14:00 בקמפוס ובכיתות מגיד בתל אביב.

שכר לימוד: 12,900 ₪ בכל שנה (בתשלומים נוחים).

מסיימי התכנית אשר יעמדו בהצלחה בחובות האקדמיים, הקליניים והמנהלתיים יהיו זכאים לתעודה בפסיכותרפיה

בית הספר לפסיכותרפיה טלפון 03-6996712 כתובת דוא"ל Psychomagid@magid.org.il

תכנית לימודים*

שנה א'

קורסים סמסטריאליים

פרויד – דני איגר, סמדר ריינר, רוני עמיאל

קליין – ד"ר שלי שיבולת קשמן, יניב כץ

על ה-setting – חיה קריגר

העמדה הטיפולית – מיכל זלינגר, רוני פרישוף

קורסים קצרי מועד

פגישות ראשונות – ד"ר איילת אור כהן

הסופר-אגו הארכאי - אודי רוזנטל

שנה ב'

קורסים סמסטריאליים

ויניקוט – רוני פרישוף, ד"ר רות פרנקל-נוטקביץ, אתי בר

פסיכולוגיית העצמי – דפנה הומינר, איריס אלירז

מצבים מנטליים ראשוניים – יניב כץ, מיכל זלינגר

העברה והעברה נגדית – סמדר ריינר, אורלי פישר

קורסים קצרי מועד

מילים שנוגעות בבשר – ד"ר יורי סלע

על הנרקסיזם – ד"ר גדי אלון

על מחשבת הרגרסיה – אמנון אייל

שנה ג'

קורסים סמסטריאליים

ביון – ד"ר גילית הורוויץ, ידידה טורקניץ, רוני עמיאל

העמדה ההתייחסותית – ד"ר דנה מור, ירון מעוז

הערכה ואבחון – ד"ר רבקה דוידוביץ-אפשטיין, יניב כץ

הלא מודע בקליניקה – דני איגר

קורסים קצרי מועד

סדנת כתיבה – ד"ר איילת אור כהן, רוני פרישוף

הטיפול כמערכת סומטו-פסיכית – ד"ר גילית הורוויץ

העמדה ההתייחסותית – ד"ר דרור גולן

החזקה והכלה – ידידה טורקניץ

סמינר קליני שנתי המלווה את התכנית במהלך שלוש שנים.

בנתתיי: נסיה זיפמן, אורה יושפה מנדלבוים, ד"ר תאיר כספי, איריס מילר, רוני נוה-פרישוף, איבון נתנזון, רוני

עמיאל, רוני פרגו-גופר, יפה פרץ צדוק, שרי ציבולסקי, חיה קריגר, סמדר ריינר, עפרה שדות.

תיאור הקורסים לפי שנת לימוד

שנה א' – קורסים סמסטריאליים

קריאה בסיסית בכתבי פרויד

התיאוריה המורכבת ורבת הגוונים שפרויד הגה, יצר ועדכן באופנים יצירתיים ובלתי מתפשרים, שימשה קרקע לאורה וכנגדה יצרו תיאורטיקנים דינאמיים מאוחרים יותר. התיאוריה ומייסדה שינו את תפיסת האדם ואת התפיסה הטיפולית. הם הפכו לאקלים, לשגריריו של הלא מודע והלא מוכר המצוי בתוכנו. קורס זה נועד לקרוא מחדש בחלק ממאמריו המכוננים של פרויד. הקריאה תעקוב אחרי ציוני דרך בהתהוות תפיסת המטפל והטיפול הנפשי. נתייחס למושגים תיאורטיים וטכניים ספציפיים שפרויד הגדיר - כמו למשל 'סימפטום נפשי' - ונבחן את מידת הרלבנטיות שלהם למטפלים ולמטופלים בני ימינו. נבחן תיאורי מקרה של פרויד ונסה לבחון דרכם את המתח הקיים תדיר בין התיאוריה של הטיפול לבין הפרקטיקה שלו.

הופעתם של יחסי האובייקט המוקדמים - קריאה במלאני קליין

מלאני קליין תרמה תרומה מהפכנית ומרתקת להתפתחות החשיבה הפסיכואנליטית. היא שברה את מיתוס הילד וערכה לנו היכרות עם סערת הרגשות האדירה של האהבה וההרס הקיימת מלידה, המייצרת פנטזיות עוצמתיות הממשיכות להניע את הנפש גם במהלך ההתבגרות והבגרות. עיסוקה של קליין בהגדרתם של יחסי האובייקט - בחרדות המרכזיות, בסוגים השונים של הקנאה ובמעברים התדירים בין העמדות הנפשיות - כל אלה מאפשרים להבין תופעות נפשיות ותהליכים טיפוליים. הקורס יתמקד בקריאה והתבוננות בחלק מכתביה המרכזיים של מלאני קליין, בניסיון לבחון את הרלבנטיות של תפיסתה הטיפולית ושל המושגים שהציעה לתפיסת האדם והטיפול. הלימודים ייתרמו גם מתיאורי מקרה שתלמידים יביאו לדיון בכיתה.

ה-setting הטיפולי

התהליך הטיפולי נפתח בסרטוט ה-setting הטיפולי באמצעות הגדרה של מיקום, תדירות, משך, עלות והיבטי גבול נוספים. תיאורטיקנים רבים כתבו על ההגנה שגבול זה מספק, על המגבלות שהוא מחייב, על רגישותה של המערכת הנפשית להתוויות אלה ועל תגובות אופייניות שמעוררת המסגרת הטיפולית. קורס זה נועד לבנות היכרות מעמיקה עם סוגיות מרכזיות בנושא, באמצעות העמקה במאמרים שדנים בשאלות אלה ודיון בחוויות והתנסויות שתלמידים בקבוצה יעלו מתוך התנסותם הקלינית.

המעשה הטיפולי

הליכתן של מילים זו אחר זו ברצף על ציר הזמנה החימה הסמנטית שהן מגדירות, מחייבות את ההיבטים הנפשיים להידחק לסדר ולסדר של המבנה הלשוני. סדר זה טומן בחובו גם את האפשרות להבין ולהבנות

את החוויה הנפשית בצורה שונה מזו שהייתה מוכרת קודם. הטיפול הדינאמי והצמיחה שהוא מאפשר קשורים באופן בו נעשה המעבר מהמציאות הרגשית המידית של החוויה להמשגה של חוויות אלה. קורס זה מתמקד בשיקולים השונים המנחים אותנו במהלך הפענוח והתרגום של רמזי הטבע העמוק והמודחק של הנפש.

שנה א' - קורסים קצרי מועד

פרויד פגישה מחודשת

בשנת 1920 פרסם פרויד את המאמר "מעבר לעיקרון העונג", שבישר מהפיכה בחשיבתו של פרויד והתייחס בפעם הראשונה לדחף נוסף שמשפיע על הנפש, דחף המוות. המושג עתיד להשפיע בצורה מהותית על הבנה של היבטים שלמים של הנפש, הקשורים לתוקפנות, הרסנות, קנאה, נרקיסיזם, כפיית החזרה וטראומה.

בהמשך נהיה המושג "דחף המוות" אבן בסיס חיונית בתיאוריות הקליינאנית והביוניאנית, מעין קו פרשת מים בין הגישות האלה לגישות הנחשבות "רכות" יותר בפסיכונאליזה, למשל הגישה היוניקוטיאנית ופסיכולוגיית העצמי, שמתייחסות לתוקפנות והרסנות באופנים אחרים.

הכרת המושג היא חיונית עבור כל מטפל הנמצא בשלב התהוות וגיבוש הזהות המקצועית שלו ובחירת הגישה או הגישות עמן הוא רוצה לעבוד בצורה מודגשת יותר בפרקטיקה שלו, או לחילופין, להיות מסוגל להסתכל על תוקפנות, קנאה, נרקיסיזם וטראומה מזוויות נוספות, כדי לחשוב על מצבים שונים ומטופלים שונים בדרכים מגוונות. לקראת הסמינר יש לקרוא את המאמר של פרויד "מעבר לעיקרון העונג", בו נדון בכיתה ונקרא ביחד קטעים ממנו. נלווה את המאמר בדוגמאות קליניות והמשתתפים מוזמנים להביא ויניטות מטיפולים שלהם.

פגישות ראשונות - ד"ר איילת אור כהן

הפגישות הראשונות בטיפול הן תחילתו של קשר משמעותי המגלם בתוכו היבטים רבים. כיצד נוצר קשר ראשוני זה ומתי הוא מתחיל? האם עלינו לבוא עם ידע מוקדם על המטופל או לא? איזה מידע עולה בפגישות אלו, אם באופן ישיר, בדיווחו של המטופל ובמענה על שאלותינו; ואם באופן עקיף, דרך הופעה, מחוות ומצבו של המטופל. איזה מידע מתקבל מההעברה והעברה נגדית? אילו שאלות יובילו לאיזה מידע ועל פי איזו תאוריה? אילו התערבויות יקדמו את הקשר ואילו עלולות לעכב אותו? והאם הפגישות הראשונות יראו שונה במצבי דחק?

במהלך השנים התפתחו גישות שונות לגבי מקומו של המטפל בפגישות הראשונות. ביון טען כי הפגישה הראשונה מתחילה מרגע קבלת ההפניה וכי על המטפל לבוא לכל פגישה ללא זיכרון וללא תשוקה, ובכך לאפשר למטופל להביא עצמו באופן בלתי תלוי ככל האפשר. לעומתו, קרנברג, בשיטת הראיון שלו, אקטיבי ומפעיל על מנת להשיג מידע חיוני התואם את התאוריה שלו על רמות הארגון של האישיות.

בסדנה "פגישות ראשונות" ננסה לענות על שאלות אלו. נדבר על תחילת הראיון, חשיבותו של הסטטוס המנטלי בהנעת הראיון, החיבור בין ההתבוננות וההמשגה הדינאמיות לבין ההמשגה הפסיכיאטרית ונדון

בהתערבויות העוזרות לנו לאבחן ועל פי איזו תאוריה. נדבר בכל שיעור על מקומו של המטפל, סגנונו וקשייו בהובלת הראיון ע"י סימולציות והבנה וניתוח הקשיים בהם ניתקל. כמו כן נדון במצבים מיוחדים כגון מצבי דחק, מסוכנות וסוגיות אתיות העלולות לעלות בשלבים ראשוניים אלו.

הסופר אגו הארכאי

הסופר אגו הארכאי, או בלשונו של ביון הסופר אגו ההרסני לאגו, הוא מושג בסיסי בתיאורית יחסי האובייקט הקלייניאנית והנאו-קלייניאנית. הסופר אגו הארכאי הוא החלק האומניפוטנטי והיודע כל שבנפש וככזה אינו יכול לשאת הזדקקות, תלות ואהבה, כי כולן מציגות חסר. הסופר אגו הארכאי אינו ממלא פונקציה מוסרית בנפש, אלא בהיותו אומניפוטנטי ומכחיש תלות והזדקקות, הוא בעצם מייצג שנאה לחיים. במהותו הוא אנטי מוסרי. כיון שהוא נוצר בפוזיציה הסכיזו-פרנואידיית, הוא קונקרטי ולא סימבולי, ולכן אינו מאפשר חשיבה. ככל שהסביבה המוקדמת טראומטית ומזניחה יותר כך נוכחותו בנפש מסיבית יותר. גם טראומות משלבים מאוחרים יותר מעצימות את נוכחותו בנפש כיון שכמוהו הן מונעות חשיבה, סימבוליזציה, ויכולת לראות מורכבות. מטרת הטיפול היא להזמין את המטופלים לחשוב על ההזדהות המוחלטת של האגו שלהם עם האובייקט המופנם הרודפני, לעזור להם לזהות שזה חלק זר בתוכם ולעודד פיתוח תהליכי חשיבה רגשית. העמדה הלא שיפוטית של המטפלים כלפי המטופלים מאפשרת ליצור מגע עם הצרכים הינקותיים, הילדיים והיצריות שלהם והיא מרכיב מרכזי בטיפול. עמדה זו מאפשרת הפנמה של דמות הזדהות אלטרנטיבית לאובייקט הרודפני המופנם. בטיפולים לא מעטים, במיוחד במקרים של הפרעות קשות, האובייקט הרודפני מושלך על המטפלים בצורה מסיבית מהרגע הראשון. הסופר אגו הארכאי הוא מקור ההתנגדות העיקרי בנפש לטיפול, ולכן זיהוי מוקדם של פעולתו בנפש והפניית תשומת לב המטופל לכך חיוניים לעיתים קרובות כדי שיתאפשר טיפול. בסמינר נקרא מאמרים הקשורים בסופר אגו הארכאי, נתחקה אחר פעולתו בעולם הפנימי ונחשוב יחד על טכניקות מתאימות להתמודדות עם חלק זה תוך שימוש בויניטיות ממקרים שיביאו המשתתפות והמשתתפים.

שנה ב' – קורסים סמסטריאליים

ויניקוט

מספרים על ויניקוט שכשנשאל באחת מהרצאותיו "כיצד אתה יודע האם אדם זקוק לעזרה נפשית?" ענה "אם אתם מרגישים שמשעמם לכם כשהאדם מדבר איתכם סימן שהוא זקוק לעזרה". התפיסה שהציג ויניקוט לעולם המחשבה והטיפול הנפשי היתה חדשנית, יצירתית ורדיקלית בעולם בו פעל. בשונה מפרויד וקליין למשל, שאחזו בתיאוריה ובטכניקה האנליטית, התייחסותו של ויניקוט לטכניקה הטיפולית הייתה אמביוולנטית. עצם הגדרתה של שיטה טיפולית מוגדרת היוותה סתירה לתפיסת עולמו הבסיסית שאין טיפול זהה לשני אנשים, כיוון שכל אדם ייחודי וצרכיו שונים מצרכיו של זולתו. בכך הוא שינה את מטרות הטיפול מטיפול המבוסס על תובנה לטיפול המבוסס על חוויה. התיאוריה שלו

מנחה מטפלים לשים לב להיבטים רבים המתרחשים בתווך שבין המטפל למטופל. ההגדרה של ההתפתחות, הפתולוגיה והטיפול הנפשי נעשית במונחים של אזור הביניים ושל השפעתו על הנפש. במהלך הקורס נעסוק במושגים מרכזיים בתיאוריה של ויניקוט ובאופן הופעתם בחדר הטיפוליים. המושגים 'שימוש באובייקט', 'התקשרות לאובייקט', 'שנאה בהעברה הנגדית' ו'פחד מהתמוטטות' יוזמנו למרחב הביניים שיווצר בכיתת הלימוד. נבחן את הפרשנות שיש לנו עבורם, את העיבוד שאנו יכולים לעשות להם ואת היכולת ליצור מהם משמעות ייחודית שתאפשר צמיחה יצירתית גם בחדר הטיפוליים.

פסיכולוגיית העצמי

ההחלטה של קוהוט לחבר בין שתי המילים הנפרדות 'זולת' ו'עצמי' וליצור את מושג ה'זולת-עצמי' משקפת את התפיסה הקוהוטיאנית לגבי אופן סיפוק הצרכים הנרקיסטיים בהתפתחות ובטיפול. אין הכוונה רק לניסיון לחשוב מה אנחנו היינו מרגישים במקומו של מישהו אחר. המשמעות של היות 'זולת-עצמי' עבור אדם אחר היא הנכונות לשים עצמך בנעליו של הזולת, לחוות עבורו היבטים וצרכים, שהוא מתקשה לזהות עבור עצמו, ולספק אותם.

קוהוט גרס שמטפלים משכללים את יכולתם לפתח אמפתיה כלפי מטופליהם. הדבר מתאפשר בזכות הטיפול האישי שעובר המטפל, הניסיון המקצועי המצטבר, קריאת ספרות יפה וכמובן גם חוויות נוספות שהחיים מזמנים. אולם, גם מטפלים מנוסים נדונים שלא להיות אמפתיים בצורה מלאה למטופליהם. לעתים קרובות נוצרים כשלים אמפתיים בתחילת התהליך הטיפולי, כשחוסר ההיכרות עם רגישותיו של המטופל גורר אי דיוק בהבנת צרכיו. כשלים אחרים נובטים דווקא על קרקע השגרה הטיפולית. ההיכרות העמוקה שנוצרת במהלך הטיפול גורמת למטפלים, המבינים ומגיבים למטופליהם מתוך דפוס קבוע, לפספס את הצרכים המידיים שחוה המטופל. קוהוט התייחס לכשלים אמפתיים אלה והגדירם כפתח לשינוי והתפתחות, כי הצמיחה בטיפול הקוהוטיאני קשורה באופן בלתי מנותק באפשרות לעבד מצבים אלה. קורס זה מתמקד בניסיון להבהיר מושגי יסוד בפסיכולוגיית העצמי, כגון אמפתיה ושיקוף, השגורים בשפה הטיפולית עד כדי כך שלעתים משמעותם המקורית חומקת מהם. נבחן את אופני ההתבוננות והטיפול הקוהוטיאניים ואת מידת הרלבנטיות שלהם למטפלים בני ימינו.

העברה והעברה נגדית

במרכזן של כל ההתייחסויות התיאורטיות ושל הטכניקות הטיפוליות בשדה הדינאמי, עומדת ההעברה ואופיים של הפירושים הניתנים לה. בתחילת ימיה של הפסיכותרפיה הדינאמית נתפסה ההעברה כהתנגדות של המטופל אך גם כמנוף המרכזי ליצירת השינוי הנפשי. התופעה של ההעברה הנגדית נחשבה לאירוע נדיר של ביש-מזל, הפרעה בתגובת המטפל להעברה של המטופל. במודל הקלאסי המקורי הצמד הטיפולי כלל מטופלים נוירוטיים שהציגו את משאלותיהם הילדיות, חשפו את מנגנוני ההגנה והקונפליקטים שלהם, ומטפלים, בוגרים ובריאים, שהבינו אותם באופן מדעי ואובייקטיבי. תפיסה אחרת לחלוטין מתגלה לעינינו כבר בכותרת הפרובוקטיבית של ג'ודי מסלר-דיוויס במאמרה "של מי האובייקטים הרעים האלה לעזאזל?". מסלר-דיוויס מבטאת בצורה בהירה וברורה תפיסה שתהליכים, המתעוררים

במטפל כלפי המטופל, נחשבים למקור משמעותי בהבנת התהליך הטיפולי. חנה סגל, מצדה, מזהירה מפני "אנליזה פראית של ההעברה הנגדית", כלומר, מהתמקדות הטיפול בפנטזיות המודעות והלא מודעות של המטפל. קורס זה עוסק בהתפתחות ההיסטורית של המושגים 'העברה' ו'העברה נגדית' ובדגשים השונים שתיאורטיקנים שונים יצקו לתוכם. נתבונן באופן שבו היבטים אלה נפרסים לפנינו בטיפול הנפשי, מתייחס לפירושי ההעברה - גם לאלה המעובדים ונמסרים למטופל וגם לפירושים הרבים שאינם נמסרים למטופל. אותן השערות טיפוליות, המשפיעות על אופי ההקשבה, ההתערבות ומתן הפירושים המשניים. הקורס יכול לקריאת טקסטים של תיאורטיקנים שונים העוסקים בנושא וכן יבחן תיאורי מקרה של המשתתפים בכיתה הלימוד.

מצבים מנטליים ראשוניים

חוויות מערערות ומאיימות של התמוססות והתפרקות מבטאות חרדות ראשוניות. אלה מופיעות לעיתים בחדר הטיפוליים בדמות אסטרטגיות הגנה פרימיטיביות, סמויות מן העין, אולם נוכחות בתקשורת המילולית, בתקשורת שמעבר למילים ובאיכות הקשר שבין המטפל לבין המטופל. היכולת לזהות תופעות אלה, לשאת את נוכחותן ולהבין את משמעותן, מאפשרת ליצור מגע עם היבטים אלה של החוויה ולאתר אסונות פסיכולוגיים שטבעו חותמם בחיי הנפש והותירו עקבות של אימה בלא שם. קורס זה עוסק בהתפתחות המחשבה אודות מצבים קליניים אלה באמצעות קריאה שיטתית של כמה מאמרים פרי עטם של תומס אוגדן, אסתר ביק, דונלד ויניקוט, ג'ואיס מקדוגל, אנדרה גרין, אירמה ברגמן-פיק, וילפרד ביון ובטי ג'וזף.

שנה ב' - קורסים קצרי מועד

נוכחות וחיוניות - יסודות סומאטו-פסיכיים בפסיכותרפיה: למצוא את המלים הנוגעות בבשר החי

פרויד עסק בזינוק מסתורי מן הנפש אל הגוף, מן הפסיכה אל הסומה. פסיכותרפיה דינמית בת זמננו מפליגה הלאה ועוסקת במסתורין של התהוות חיה בין שתי מערכות שהן של הפסיכה-סומה (ויניקוט), בממדים סומאטו-פסיכיים (ביון) ו"באפקטים של חיוניות" (דניאל סטרן). נתבונן בשאלה: מה מתחייב משינויים אלו בתפיסות התיאורטיות והמטא-תיאורטיות לגבי אופן נוכחותו של המטפל בחדר הטיפוליים; באיזה אופן הוא מקשיב ל"טקסט" של הגוף-נפש של המטופל, ומה אופיין של תשומת-הלב וה'רברי' להן הוא נדרש במסגרת שינויים מהותיים אלו. נעזר בקריאה בספרות פסיכואנליטית, בהצגות מקרה ובניסיון הקליני של המשתתפים.

על מחשבת הרגרסיה

הסמינר יעסוק באופן שבו התפתחה מחשבת הרגרסיה אצל ויניקוט עד להתבססותה כתפיסה טיפולית מגובשת. יתרונה של הרגרסיה הוא בכך שהיא נושאת עימה את האפשרות לתיקון התאמה לא מספקת לצורך בעברו של המטופל כפי שכותב ויניקוט במאמר 'נסיגה ורגרסיה'. נבחן יחד את האופן שבו תפיסה

זאת מכוונת את הקשב של המטפל מעבר לאזורי הדחף והקונפליקט, אל האפשרות לכונן את חוויית הקיום של המטופל בתוך יחסי התלות המתפתחים בחדר.

דיאלוג עם וינקוט

הסמינר יעסוק בכותבים מאוחרים המתבססים על חידושיו של וינקוט ומאירים אותם בדרכם. נקרא מפרי עטם של חלק מהכותבים: מריון מילנר, גרין, מרגרט ליטל, אייגן, גרוטשטיין, אוגדן ואחרים. דרישת הסמינר: בכל מפגש יביא אחד המשתתפים שעת טיפול או קטע ממנה ואנחנו נכתב עם החומרים ביחד.

על הנרקסיזם

המיתולוגיה היוונית מספרת על דמותו של נרקיס שכעונש על יהירותו התאהב בכבואתו. הפסיכואנליזה לאורך השנים עסקה רבות בדימוי העצמי ובערך העצמי. מאופן יצירתם, דרך היכולת לשמר אותם לאורך החיים וכלה באופן בו הם משפיעים על חיי הרגש, הבחירות שאנו עושים, יכולתנו לאהוב ולממש את הפוטנציאל הגלום בנו. בסמינר נעקוב אחר התפתחות המושג והתמורות שחלו ביחס אליו בחשיבה הפסיכואנליטית. החל מפרויד וקרנברג, דרך וינקוט וקוהוט ועד לתיאוריות ההתייחסותיות. הקורס ישלב קריאה ודיון במאמרים ובקטעי טיפול שהמשתתפים יציגו. הדהוד רחב ועמוק יותר יתבצע לכל אורך הקורס, באמצעות התבוננות והתייחסות ליצירות אומנות ותרבות.

שנה ג' – קורסים סמסטריאליים

חשיבה וחלימה במחשבתו של ביון

הקורס יעסוק בהיכרות ראשונית עם מחשבתו של ביון אודות תהליכי חשיבה וחלימה, כתהליכים הבונים את הנפש ומקיימים את החיים הנפשיים. הלימוד יעשה באמצעות קריאה משותפת במאמריו, תוך סקירת מושגי יסוד בכתביו כגון מיכל-מוכל, פונקציית אלפא, $D <---> PS, contact barrier$, חלימת ערות, הרשת והבנת האופן בו אלה מסייעים לחשוב על מגנוני החשיבה והחלימה במצבים פסיכויים ולא פסיכויים. יודגש השימוש הקליני ברעיונות אלו ובאופן שבו הם מאפשרים פתיחת אפשרויות התמודדות עם מצבים קליניים קשים. ההיבט הקליני יובא דרך קריאה בסמינרים הקליניים אותם הדריך ביון ובעזרת ויניטות שיובאו על ידי המשתתפים.

העמדה ההתייחסותית

בקורס נלמד את התפתחות העמדה ההתייחסותית, שבבסיסה תפיסת הטיפול כהתרחשות בינאישית, בין שני סובייקטים, המציגה תנועה מפסיכולוגיה-של-אחד לפסיכולוגיה-של-שניים. נסקור את ההתפתחות ההיסטורית של הרעיונות הפסיכואנליטיים מפרויד ופרנצי עד לרעיונות ההתייחסותיים בעשורים האחרונים ועד זמננו. נכיר דרך מאמרים שונים את המושגים המרכזיים של אינטראקציה והשפעה

הדדית, משא ומתן ודיאלוג, מימוש בפעולה, דיסוציאציה וסוגיית החשיפה העצמית. נלמד תיאורטיקנים כמו מיטשל, ארון, גנט, גרסון, בנג'מין, ברומברג, דייויס, פיזור ואחרים. הלמידה תלויה בדוגמאות קליניות שהמשתתפים מוזמנים להציג בהקשר של כל מושג.

הלא מודע בקליניקה

ייחודה של הפסיכותרפיה האנליטית הוא בהתמקדותה בלא-מודע. אולם, אם הלא-מודע כשמו כן הוא - לא יודעים אותו - כיצד אפשר בכל זאת לדעת ולהבין אותו? באילו אופנים הלא מודע "מדבר" וכיצד ניתן להקשיב לו בשעה הטיפולית? כיצד תוכל הקשבה כזאת להנחות אותנו כאשר נרצה להחזיר משהו למטופל בצורת פירוש? בקורס ננסה לענות על שאלות אלה בעזרת כיווני מחשבה פרוידיאניים, קליינאניים וויניקוטאניים.

הערכה ואבחון כחלק מהתהליך הטיפולי

מטפלים דינאמיים מאזינים למטופליהם בשפות שונות ומתבוננים בהם באמצעות משקפי תיאוריה שונים. לעתים ההבנה מגיעה באמצעות שפת הקונפליקטים התוך-נפשיים והסימפטומים, לעתים ההתבוננות היא באמצעות משקפיים של יחסי האובייקט, חידוד חיישני חרדת-הנטישה, ניטור רמזים של העצמי האמיתי, של הצרכים הנרקסיסטיים או סרטוט רמת ארגון האישיות של המטופל.

אופן ההתבוננות וההאזנה משפיע על המשגת הטיפול ועל קביעת המהלכים הטיפוליים. האם יש להיות אמפתיים לזעם או שמא יש לעמת את המטופל עמו? האם יש להיות אקטיביים או ללוות את המטופל באשר הוא?

שאלות אלה אינן נותרות רק כהרהורי עבודה של המטפל הדינאמי בן זמננו. אופן ההאזנה הטיפולי ותהליכי ההערכה והאבחון הטיפוליים מושפעים מאד מהדיעות המגיעות מהעולם שמחוץ לחדר הטיפוליים. בעשורים האחרונים אין הצדקה או אפשרות לבטל את הצורך באבחנות פסיכיאטריות, להתעלם מיעילותן של שיטות טיפוליות אחרות, מממצאים תורשתיים או מהבנות לגבי מערכת העצבים המרכזית. סדנה זו בוחנת שאלות הקשורות בתהליכי הערכה ואבחון כחלק מהתהליך הטיפולי וכבעלי השפעה על הכיוון הטיפולי. יידונו שאלות מרכזיות בנושא שיש לעסוק בו בתחילת הטיפול ובמהלכו, באמצעות התעמקות במספר תיאורי מקרה.

שנה ג' - קורסים קצרי מועד

הטיפול במערכת סומטו-פסיכית

בקורס "הטיפול במערכת עיכול סומטו-פסיכית" נתאר את ההתבוננות על ההתרחשות הטיפולית כמודל של עיכול נפשי, האנלוגי לעיכול הגופני. נקרא את פרק 12 בספר 'ללמוד מן הניסיון' של ביון, ודרכו נתחקה אחר התהליכים המביאים לביטוי תפיסה זו, כפישהיא מתבטאת בקליניקה. אם מרחב הזמן יאפשר, נקיים הדרכה דידקטית על שעה קלינית ובה נקרא את התרחשויות השעה לפי מודל זה והתכנים שנקראו.

העמדה ההתייחסותית

העמדה ההתייחסותית רואה את המפגש הטיפולי כמפגש בינאישי, בו הסובייקטיביות של כל אחד מהדיאדה נותנת את אותותיה על המתרחש. בסדנה נתייחס למושגים נבחרים מעולמות התוכן של עמדה זו, ונראה כיצד הם באים לידי ביטוי בעבודה הקלינית בפועל. דרך דוגמאות של תאורטיקנים שונים, כמו גם דרך ויניטות שיובאו על ידי התלמידים, נתייחס לסוגיות כגון הדדיות, ניטרליות, משא ומתן בטיפול, מימוש בפעולה, אינטרסובייקטיביות, דיסוציאציה, חשיפה עצמית, ועוד. באמצעות המפגש עם הסגנונות השונים, ננסה לאתר את תרומתה של הנוכחות הסובייקטיבית של המטפל לתהליך הטיפולי.

החזקה והכלה

החזקה והכלה שכיחים בשיח הפסיכואנליטי, אך לעיתים קרובות הם אינם מובנים או שמתבלבלים ביניהם. בסדנה נתייחס לשני המושגים כנקודות מבט שונות ומשלימות על הטיפול הפסיכואנליטי. המושג החזקה נובע מעולם דימויים ויניקוטיאני, ומעלה תמונה של אסמערסלת תינוק בזרועותיה. נלמד על החזקה כפונקציה, שתפקידה לשמר את רציפות הקיום של התינוק מעבר לזמן (אוגדן) ולאסוף את חלקיו השונים של הסובייקט המתהווה. המושג הכלה, הקשור בפונקציה של מכל/מוכל שטבע ביון, מעוררת דימוי של אם, המחזיקה את תינוקה במינד שלה. הרעיון של מכל/מוכל מבטא קשר בין חוויות רגשיות, שטרם נרשמו בנפש, לבין האפשרות לעבד, לעכל ולחלום אותן. נתחקה אחרי שורשי המושגים, באמצעות הבנת ההיסטוריה והרקע התיאורטי שבו התפתחו. נקרא יחד קטעים מהמאמר של אוגדן ונצא ממנו ללמוד טקסטים רלוונטיים של ויניקוט ושל ביון. נשתמש בוויניטות קליניות של המשתתפים ונתייחס לחומר שנלמד בקורסים במרכז כדי ליצור אינטגרציה והעמקה בחומר, כך שנוכל לשחק בו ולחלום אותו.

סדנת כתיבה

חלק משמעותי בעבודתנו כמטפלים כרוך בתרגום החוויות התוך נפשיות והבין נפשיות מחדר הטיפוליים לתיאור מקרה כתוב המעגן את החוויה בתיאוריות קליניות. הסדנה הנוכחית מהווה מרחב בו נתנסה בכתיבה של המעשה הטיפולי עצמו, כמו גם בכתיבת אבחנה ומהלך טיפול נדרשים. הסדנה כוללת חלקים תיאורטיים והתנסותיים.

הדרכה קבוצתית שנתית – סמינרים קליניים בכל השנים

הסמינר הקליני מתמקד בהבנת הקליניקה והטכניקה הטיפולית לאורן של הגישות הטיפוליות הנלמדות. הסמינר מושתת על הדרכה קבוצתית ומהווה רכיב מהותי בתוכנית הלימודים. במהלך כל השנה תנותחנה פגישות טיפוליות כתובות שיביאו המשתתפים בקבוצה, מתוך עבודתם הטיפולית.

סגל התכנית

מנהלת בית הספר - ד"ר עינת אספולר-רוזנבוים

ועדת הוראה - מר דני איגר, ד"ר רבקה דוידוביץ-אפשטיין, ד"ר גילית הורוויץ, מיכל זלינגר, רוני עמיאל.

ועדת קבלה - ד"ר אילן דיאמנט, מיכל זלינגר, רוני עמיאל.

ועדת הדרכה - נסיה זיפמן, אורה יושפה-מנדלבאום, רוני פרגו-גופר, חיה קריגר.

ד"ר אור כהן איילת

פסיכולוגית קלינית. מרצה בתכנית ההשלמה לפסיכולוגיה קלינית בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל אביב. מתמקדת בטיפול בתחום הזוגיות, הפיריון, ומקומן של נשים בפסיכולוגיה העכשווית, מתוך תפיסה התייחסותית.

מר איגר דני

פסיכולוג קליני, מתמחה במכון הישראלי לפסיכואנליזה. מרצה לפסיכותרפיה בתכנית ההשלמה לפסיכולוגיה קלינית בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל אביב ובתכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית באוניברסיטת חיפה.

מר אייל אמנון

פסיכולוג קליני מדריך, מתמחה במכון הישראלי לפסיכואנליזה. קליניקה פרטית ברמת השרון.

גב' אלירז איריס

פסיכותרפיסטית, מטפלת זוגית ומשפחתית מוסמכת, מדריכה. מורה ומדריכה בתוכנית ללימודי פסיכותרפיה ממוקדת טראומה בנט"ל. לימדה במכללה האקדמית לטיפול ולחינוך באמצעות אומנויות. חברה באיגוד פסיכולוגיית העצמי וחקר הסובייקטיביות ומטפלת ומדריכה באוריינטציה זו. חברה בצוות הקליני בנט"ל (עמותה לטיפול בנפגעי טראומה על רקע לאומי), מטפלת בקליניקה פרטית במבוגרים ובזוגות בגבעתיים.

ד"ר אספולר - רוזנבוים עינת

פסיכולוגית קלינית. מנהלת בית הספר לפסיכותרפיה של מכון מגיד. מרצה בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל אביב. בעבר ניהלה את תכנית ההשלמה לפסיכולוגיה קלינית באוניברסיטת תל אביב ולימדה בלסלי קולג' ובמסלול 'הבעה ויצירה' באוניברסיטת תל אביב. מעבירה השתלמויות תיאורטיות וקליניות במסגרות ציבוריות ופרטיות. מטפלת במבוגרים ונוער בקליניקה פרטית בתל אביב.

ד"ר גדי אלון

פסיכיאטר ופסיכותרפיסט (פסיכותרפיה בגישה פסיכואנליטית). מלמד במגמה הקלינית של המחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל אביב ובמרכז האקדמי "רופין", מטפל בקליניקה פרטית בהוד השרון. יועץ פסיכיאטרי לקליניקה של המחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטת בר-אילן.

גב' בהט דפנה

פסיכולוגית קלינית, מדריכה; מלמדת במסגרות שונות; חברה באפק – האגודה הישראלית ללימוד תהליכים קבוצתיים וארגוניים.

גב' בירן חני

פסיכולוגית קלינית מדריכה. פסיכואנליטיקאית מנחה ומלמדת במכון ת"א לפסיכואנליזה. אנליטיקאית קבוצתית, ומלמדת במכון הישראלי לאנליזה קבוצתית. מלמדת בתוכנית לפסיכותרפיה של אוניברסיטת ת"א, בית הספר לרפואה ובתוכנית לפסיכותרפיה של מכון מגיד.

גב' ברונפמן הולר נעמי

פסיכולוגית קלינית, פסיכואנליטיקאית. מורה ומדריכה במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. מורה ומדריכה בבית הספר לפסיכותרפיה, אוניברסיטת תל אביב. מלמדת בתכנית ללימודים מתקדמים "לקרוא את ביון" במכון מגיד.

גב' בר אתי

פסיכואנליטיקאית, חברה בחברה הפסיכואנליטית בישראל. לימדה בתוכניות לפסיכותרפיה של בר אילן, מרכז הלימודים של החברה הפסיכואנליטית ובמרכז ויניקוט למטפלים באומניות. מדריכה ומטפלת בקליניקה פרטית במבוגרים ונוער.

ד"ר גולן דרור

פסיכולוג קליני מדריך. עובד עם מבוגרים בפסיכותרפיה באוריינטציה פסיכואנליטית בקליניקה בהוד השרון ובפתח-תקווה. מטפל ומדריך ב"עמך", מנחה סמינרים וקבוצות קריאה על פסיכותרפיה. משתתף בפרויקט חברתי שמקדם הבנה וגישה פסיכולוגית בקרב אנשי חינוך לגיל הרך מהמגזר החרדי.

גב' גופר פרגו רוני

פסיכולוגית קלינית מומחית מדריכה מוסמכת בפסיכותרפיה ובפסיכודיאגנוסטיקה. מורה ומדריכה בבתי הספר לפסיכותרפיה בחיפה ובתל אביב. בעלת קליניקה פרטית ברעננה לפסיכותרפיה פסיכואנליטית לילדים, נוער ומבוגרים.

פרופ' גמפל יולנדה

פרופסור בדימוס, המחלקה לפסיכולוגיה ותוכנית לפסיכותרפיה בביה"ס לרפואה באוניברסיטת ת"א. פסיכואנליטיקאית מנחה בחברה הפסיכואנליטית בירושלים, בעבר יו"ר החברה הפסיכואנליטית בישראל, סגן יו"ר החברה הפסיכואנליטית האירופאית וכיום נציגת אירופה בוועד הבינלאומי של הפסיכואנליזה.

ד"ר דוידוביץ אפשטיין רבקה

פסיכולוגית קלינית בכירה, מדריכה בפסיכותרפיה ובפסיכו-דיאגנוסטיקה. יו"ר האיגוד הישראלי לפסיכותרפיה. במהלך השנים מרצה, מדריכה ומעבירה סדנאות תיאורטיות בפסיכותרפיה ובפסיכופתולוגיה באוניברסיטת בר אילן, בבתי ספר שונים לפסיכותרפיה ובמסגרות לבריאות נפש. לשעבר יו"ר הועדה המקצועית לפסיכולוגיה קלינית במשרד הבריאות, לשעבר מנהלת מרפאה לבריאות נפש בצבא ומנהלת מערך הפסיכולוגיה באמ"ן, יו"ר פורום אסטרטגיה של הפסיכולוגיה הקלינית, חברת המועצה הלאומית לבריאות הנפש. מטפלת ומדריכה בקליניקה פרטית בהרצליה.

ד"ר דיאמנט אילן

פסיכולוג קליני. עוסק באבחון קליני ותעסוקתי ובפסיכותרפיה במסגרת קליניקה פרטית. עבודת הדוקטורט נעשתה בהדרכת פרופ' פיטר פונגי באוניברסיטת לונדון ועסקה בהשפעת התעללות מינית, פיזית ונפשית בילדות על התפתחות של ארגון אישיות גבולי. מפתח ומתאים את גישת הטיפול המבוסס מנטליזציה בישראל. מורה בחוג לפסיכולוגיה ובבית הספר לפסיכותרפיה של אוניברסיטת תל אביב.

גב' הומינר דפנה

פסיכולוגית קלינית. מדריכה בפסיכותרפיה. מרצה ומדריכה בתוכניות לפסיכותרפיה - התכנית הארבע שנתית לפסיכולוגיית העצמי באוניברסיטת תל אביב, התכנית התלת שנתית של האיגוד הישראלי לפסיכולוגיית העצמי, התכנית לפסיכותרפיה של מכון מגיד והתכנית של מכון דמו"ת לפסיכותרפיה מזרח- מערב. חברה באיגוד הישראלי לפסיכולוגיית העצמי, חברה בוועדת ההוראה של תכנית הלימודים באוניברסיטת תל אביב. נמנית עם מנהלי אתר האיגוד, כותבת ומפרסמת מאמרים מקצועיים, תלמידת בודהיזם, עוסקת בתרגול מדיטטיבי ובכתיבת שירה.

ד"ר הורוויץ גילית

פסיכולוגית קלינית, פסיכואנליטיקאית. ראש המסלול ללימודים מתקדמים 'לקרוא את ביון'. חברה במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. בעבר לימדה פסיכותרפיה באוניברסיטת תל אביב במגמה לפסיכולוגיה קלינית של הילד. מטפלת בפסיכואנליזה ובפסיכותרפיה בקליניקה פרטית, במבוגרים, נוער וילדים.

גב' זיפמן נסיה

עובדת סוציאלית קלינית. מדריכה. מרכזת צוות מבוגרים במרפאת הנוטרים (בית החולים שלוותה). עוסקת בפסיכותרפיה בגישה אנליטית. מדריכה בתוכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית באוניברסיטת בר-אילן. מדריכה בתוכנית לפסיכותרפיה באוניברסיטת חיפה. בעבר מרצה אורחת בבית"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטת בר-אילן. מורה ב"רשת לאקאנאנית" בחסות המחלקה לפסיכואנליזה באוניברסיטת פריז VIII.

גב' זלינגר מיכל

פסיכואנליטיקאית מנחה, מדריכה ומלמדת ב"מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו". יו"ר ועדת הוראה וחברת הנהלה. מלמדת בתוכנית לפסיכותרפיה במכון מגיד. מדריכה בתוכניות לפסיכותרפיה באוניברסיטת בר אילן ובאוניברסיטת תל אביב. בעבר לימדה והדריכה בתוכנית לתואר שני בטיפול באמנות באוניברסיטת לסלי.

עובדת בקליניקה פרטית בהרצליה עם ילדים, נוער ומבוגרים, בפסיכואנליזה, פסיכותרפיה פסיכואנליטית ובהדרכת אנשי מקצוע.

גב' טורקניץ ידידה

פסיכולוגית קלינית מדריכה, פסיכואנליטיקאית בחברה הישראלית לפסיכואנליזה. מדריכה בתכנית לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל אביב ומדריכה ומלמדת במרכז ויניקוט. מטפלת בקליניקה פרטית בתל אביב, מבוגרים, ילדים ונוער, הדרכות הורים.

גב' יושפה מנדלבוים אורה

פסיכולוגית קלינית ומדריכה מוסמכת בפסיכותרפיה. מתמחה במכון הישראלי לפסיכואנליזה. פסיכולוגית בכירה במרכז לבריאות הנפש לב-השרון, מטפלת בקליניקה פרטית בהוד השרון.

ד"ר כספי תאיר

פסיכולוגית קלינית ומדריכה מוסמכת בפסיכותרפיה ופסיכודיאגנוסטיקה. מדריכה ומטפלת בקליניקה פרטית במבוגרים ונוער. מלמדת במסלול לפסיכואנליזה ופרשנות, התכנית לפרשנות ותרבות, אוניברסיטת בר אילן. חוקרת, כותבת ומרצה אודות הממשקים בין פסיכואנליזה לבין שפה והפילוסופיה של הלשון.

מר כץ יניב

פסיכולוג קליני מומחה, קליניקה פרטית בתל אביב. מטפל בפסיכותרפיה פסיכואנליטית ובפסיכואנליזה במבוגרים. עמית במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו.

מר כץ יצחק (יצי)

עובד סוציאלי קליני (LCSW), פסיכותרפיסט המתמחה בעבודה טיפולית עם ילדים, הורים, מבוגרים ונפגעי טראומה. חבר סגל בתוכנית הפסיכואנליטית של שותפות ארה"ב-סין

מר לוריא אסף

פסיכולוג קליני, בית הספר לפסיכותרפיה פסיכואנליטית בר אילן. עבד שנים רבות במרפאת הסטודנטים בבר אילן. קליניקה פרטית בגבעתיים, מבוגרים וילדים.

גב' מילר איריס

פסיכולוגית קלינית מדריכה. מורה ומדריכה בתכניות הכשרה לפסיכותרפיה. דרכה וטיפול של ילדים נוער ומבוגרים.

מר מעוז ירון

פסיכולוג קליני. מטפל במבוגרים, נוער וילדים. מנהל תחום ילדים ונוער במכון שיח לפסיכותרפיה התייחסותית בתל אביב. מנחה קבוצות קריאה בנושא פסיכותרפיה התייחסותית. לשעבר מרצה לתואר שני במגמה הקלינית באוניברסיטת תל אביב ובמכללה האקדמית תל אביב יפו.

ד"ר מור דנה

פסיכולוגית קלינית מומחית. מדריכה וחברה בקבוצת שיח, מכון לפסיכותרפיה התייחסותית. עובדת מתוך גישה דינאמית תוך שילוב של כלים קוגניטיביים והתנהגותיים והתייחסות לגוף במרחב הטיפולי.

גב' נזה פרישוף רוני

פסיכולוגית קלינית בכירה. מדריכה בפסיכותרפיה ובדיאגנוסטיקה. בעלת קליניקה פרטית במרכז תל אביב. מטפלת ומדריכה ב'עמך', מרצה לפסיכותרפיה בתכנית ההשלמה לפסיכולוגיה קלינית באוניברסיטת תל אביב, מדריכה במכון ויניקוט.

גב' נתנזון איבון

פסיכולוגית קלינית, מדריכה מוסמכת בפסיכותרפיה ובפסיכודיאגנוסטיקה. פסיכולוגית בכירה ומדריכה במרכז לבריאות הנפש "תרצ"ו", חולון. עוסקת בפסיכותרפיה במבוגרים, מתבגרים וילדים. מטפלת ומדריכה בקליניקה פרטית בתל אביב.

ד"ר סלע יורי

ד"ר לפרשנות ותרבות, פסיכולוג קליני. מנהל שותף ב'מכון דמו"ת לפסיכותרפיה של נוכחות וחיוניות'. מרצה במסלול 'פסיכולוגיה העצמי', 'התוכנית לפסיכותרפיה' אוניברסיטת ת"א. חבר צוות פיתוח רעיוני, השירות הפסיכיאטרי בית-חולים 'העמק ועמית ב'מכון ת"א לפסיכואנליזה בת זמננו'. כתב ופרסם שירה, פרוזה וספרות מקצועית.

מר עמיאל רוני

פסיכולוג קליני מדריך, פסיכואנליטיקאי במכון תל אביב לפסיכואנליזה. מדריך ומלמד בין ופרויד בבתי ספר לפסיכותרפיה: מכון מגיד, מכון דעת, מכון של הפסיכולוגים החינוכיים ועוד. קליניקה באזור תל אביב.

גב' פישר אורלי

פסיכותרפיסטית ופסיכואנליטיקאית. חברה במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. מדריכה בבתי ספר לפסיכותרפיה באוניברסיטאות בר אילן וחיפה ובמרכז ויניקוט בתכנית לטיפול באמנויות. קליניקה פרטית בכפר סבא ובצור יגאל: אנליזות למבוגרים, פסיכותרפיה באוריינטציה פסיכואנליטית לנוער ומבוגרים והדרכות לבעלי מקצוע.

גב' פרנקל נוטקביץ רוית

פסיכולוגית קלינית, מדריכה במכון סאמיט ובקורסים של המכון הישראלי לפ"א, מתמחה במכון הישראלי לפסיכואנליזה.

גב' פריץ צדוק יפה

פסיכולוגית קלינית מדריכה, פסיכואנליטיקאית. מרכזת התכנית ללימודים בין תחומיים בפסיכואנליזה במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו ומלמדת בתכנית. חברה בסגל ההוראה בבית הספר לפסיכותרפיה באוניברסיטת בר אילן ובמכון "מגיד". קליניקה פרטית: אנליזות, פסיכותרפיה באוריינטציה פסיכואנליטית לילדים נוער ומבוגרים, הדרכת אנשי מקצוע.

גב' ציבולסקי שרי

פסיכואנליטיקאית מנחה, יו"ר ועדת קבלה וחברה במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו, מלמדת בתכנית הכשרה שונות.

גב' קריגר חיה

עובדת סוציאלית קלינית, פסיכואנליטיקאית - החברה הפסיכואנליטית בישראל. בוגרת התוכנית לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל אביב. בעלת קליניקה פרטית בראשון לציון. מטפלת במבוגרים בפסיכואנליזה. כמו כן, בפסיכותרפיה בגישה פסיכואנליטית, בילדים, נוער ומבוגרים. מדריכה בפסיכותרפיה.

מר רוזנטל אודי

פסיכולוג קליני, פסיכואנליטיקאי מנחה, מדריך מוסמך בפסיכותרפיה. עובד עם נוער ומבוגרים.

גב' ריינר סמדר

עובדת סוציאלית קלינית, פסיכותרפיסטית. מתמחה בפסיכואנליזה במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. בעבר שימשה כעו"ס אחראית במרכז ה"ארבעה" לטיפול פסיכולוגי מטעם משרד הבריאות. עוסקת בטיפול במבוגרים, בני נוער וילדים.

גב' רנן ענת

עובדת סוציאלית קלינית, מדריכה, בוגרת התוכנית לפסיכותרפיה בגישה פסיכואנליטית, אוניברסיטת בר-אילן. עו"ס אחראית ומדריכה במרפאה לבריאות הנפש בכפר סבא (בי"ח שלוותה, קופ"ח כללית). בעבר, מדריכה בתוכנית לפסיכותרפיה, אוניברסיטת חיפה. עוסקת בפסיכותרפיה בגישה אנליטית, מטפלת ומדריכה בקליניקה פרטית ברעננה.

ד"ר שיבולת קשמון שלי

פסיכולוגית קלינית. מרצה באוניברסיטת תל אביב בחוג לפסיכולוגיה במגמה הקלינית מחקרית. ניהלה בעבר את תכנית ההשלמה לפסיכולוגיה קלינית באוניברסיטת תל אביב. מטפלת בקליניקה פרטית בתל אביב.

מר שרוף אבי

פסיכולוג קליני מדריך בפסיכותרפיה ובפסיכו-דיאגנוסטיקה. מרצה בחוג לפסיכולוגיה ובביה"ס לעבודה-סוציאלית באוניברסיטת ת"א. מרצה בתכנית לפסיכותרפיה באוניברסיטת חיפה וחבר בוועדת ההוראה של התכנית לפסיכולוגיה של אוניברסיטת בן-גוריון. לשעבר פסיכולוג ראשי של המרכז לבריאות הנפש נס-ציונה באר-יעקב. מלמד בתכנית לטיפול ממוקד משנת הקמתה. יו"ר החוג לאבחון בהפ"י וחבר ועד האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית.

גב' שדות עפרה

עובדת סוציאלית קלינית. בהכשרה במכון תל אביב לפסיכואנליזה. עובדת עם מבוגרים באוריינטציה פסיכואנליטית עם דגשים מתוך החשיבה ההתייחסותית.